

Őszentsége, XVI. Benedek pápa üzenete a betegek XX. világnapjára

2012. február 11.

„Állj fel és menj! A hited meggyógyított.” (Lk 17,19)

Kedves Testvérek!

A betegek világnapja alkalmából, amelyet február 11-én, a lourdes-i Szűz Mária emléknapiján tartunk, szeretnék újból lelki közelségemről biztosítani minden beteget, akik valamilyen intézményben vagy családjuk körében vannak, és szeretném kifejezni mindannyiuknak az egész egyház irántuk való szeretetét és gondoskodását. Minden emberi élet, különösen a gyenge és a beteg élet nagylelkű és szeretetteljes elfogadása, a keresztyén ember evangéliumi tanúságtételének fontos része, Krisztus példájára, aki lehajolt a testileg és lelkileg szenvedő emberhez, hogy meggyógyítsa.

1. Legközelebb jövőre, 2013. február 11-én Németországban üljük meg ünnepélyesen a betegek világnapját, amelynek témája az irgalmas szamaritánus jelképes, evangéliumi alakja lesz (vö. Lk 10,29-37). Erre készülve idén a „gyógyulás szentségeire” szeretném helyezni a hangsúlyt, azaz a bűnbánat és a kiengesztelődés szentségére valamint a betegek kenetére, amelyeknek természetes kiteljesedése a szentáldozásban valósul meg.

Jézus találkozása a tíz leprással, amelyet Lukács evangéliuma beszél el (vö. Lk 17, 11-19), és különösen az Úr egyikükhöz szóló szavai: „Állj fel és menj! A hited meggyógyított” (v. 19), segítenek tudatára ébredni, milyen fontos a hit azoknak, akikre valamilyen szenvedés vagy betegség nehezedik, és az Úrhoz közelednek. A vele való találkozásban valóságosan megtapasztalhatják, hogy *aki hisz, az soha nincs egyedül!* Isten ugyanis, az ő Fiában nem hagy magunkra bánatunkban és szenvedésünkben, hanem mellettünk van, segít hordozni azokat, és szeretne lelkünk legmélyén gyógyítani bennünket (vö. Mk 2,1-12).

Annak a leprásnak a hite, aki mikor észrevette, hogy meggyógyult, csodálkozva és örömmel telve, egyedülként, a többiektől eltérően rögtön visszamegy Jézushoz, hogy kifejezze háláját; megsejteti, hogy a visszanyert egészség valami sokkal értékesebbnek a jele, mint az egyszerű, testi gyógyulás. Az üdvösség jele, amelyet Isten Krisztuson keresztül ajándékoz nekünk, s ez Jézus szavaiban fejeződik ki: *hited meggyógyított téged.*¹ Aki saját szenvedésében és betegségében Isten segítségét kéri, az biztos abban, hogy az Ő szeretete nem hagyja el soha, és hogy az egyház szeretete, amely Isten üdvözítő művének folytatása az időben, sosem hagy alább. A testi gyógyulás – amely az üdvösség mélyebb valóságának a kifejeződése – megmutatja, hogy az ember, testi-lelki egységében, milyen fontos az Úr számára. Minden szentség Isten közelségét fejezi ki és valósítja meg, aki teljesen ingyenesen „anyagi valóságokon keresztül érint meg minket..., amelyeket Ő saját szolgálatába állít, és eszközzé tesz ahhoz, hogy találkozzunk vele” (Homília, Olajszentelési szentmise, 2010. április 1.). „A teremtés és a megváltás közötti egység láthatóvá válik. A szentségek hitünk

¹ Az olasz nyelvben az üdvösséget és a gyógyulást kifejező szó ugyanabból a tőből származik (salvezza, salvato)

testi vonatkozásának kifejeződései, mely átfogja az egész embert, testet és lelket” (Homília, Olajszentelési szentmise, 2011. április 21.).

Az Egyház fő feladata nyilvánvalóan Isten országának hirdetése, «de ennek a hirdetésnek egy gyógyítási folyamatnak kell lennie: „...meggyógyítani a megtört szívűeket” (Iz 61,1)» (uo.), Jézus megbízása alapján, amelyet tanítványainak adott (vö. Lk 9,1-2; Mt 10,1.5-14; Mk 6,7-13). A testi egészség és a lelki sebekből való megújulás egymástól való elválaszthatatlansága segít, hogy jobban megértsük a «gyógyulás szentségeit».

2. A bűnbánat szentsége gyakran állt az egyház pásztorai figyelmének középpontjában éppen azért, mert nagyon fontos szerepe van a keresztyén élet útján: „A bűnbánat szentségének minden ereje abban áll, hogy visszaállít minket Isten kegyelmébe, és bensőséges barátságban összekapcsol vele” (A Katolikus Egyház Katekizmusa, 1468). Jézus meghirdette a megbocsátást és a kiengesztelődést, amelyet az Egyház folytat és az egész emberiséget szüntelenül meghívja a megtérésre és, hogy higgyen az evangéliumban. Magáévá teszi Pál apostol felhívását: „Tehát Krisztus követségében járunk, maga az Isten int benneteket általunk. Krisztus nevében kérünk: engesztelődjete ki az Istennel!” (2Kor 5,20). Jézus az életével hirdeti és jelenvalóvá teszi az Atya irgalmát. Ő nem azért jött, hogy elítéljen, hanem hogy megbocsásson és üdvözítsen, hogy reményt adjon a szenvedés és a bűn legnagyobb sötétségében is, és hogy örök életet ajándékozzon. Így a bűnbánat szentségében, a „gyónás orvosságában”, a bűn megtapasztalása nem fajul elkeseredettséggé, hanem találkozik a Szeretettel, amely megbocsát és átalakít (vö. II. János Pál pápa *Reconciliatio et Poenitentia* szinódus utáni apostoli buzdítás, 31).

„A végtelenül irgalmas Isten” (Ef 2,4), mint az evangéliumi példabeszédben szereplő atya (vö. Lk 15,11-32), egyik gyermeke előtt sem zárja be szívét, hanem várja, keresi őket, utánuk megy értük oda, ahol a közösség elutasítása elszigeteltségbe és megosztottságba börtönzi őket, asztala köré hívja valamennyiüket a megbocsátás és a kiengesztelődés örömnepében. A szenvedés ideje, amikor kísértésünk lehetne, hogy elbátortalanodjunk és elkeseredjünk, kegyelmi idővé alakulhat, és ahogy a példabeszédben a tékozló fiú tette, magunkba szállhatunk, hogy átgondoljuk életünket, elismerjük hibáinkat és bukásainkat; vágyat érezhetünk az Atya ölelése iránt és visszatérhetünk az úton az ő Háza felé. Ő nagy szeretetében mindig és minden körülmények között virraszt életünk fölött és vár minket, hogy minden hozzá visszatérő gyermekének felkínálja a teljes kiengesztelődés és az öröm ajándékát.

3. Az evangéliumokat olvasva világosan látszik, hogy Jézus mindig különleges figyelmet fordított a betegekre. Nemcsak elküldte tanítványait, hogy gyógyítsák sebeiket (vö. Mt 10,8; Lk 9,2; 10,9), hanem alapított számukra egy külön szentséget is: a betegek kenetét. Jakab levele tanúsítja, hogy ez a szentségi cselekmény már az első keresztyén közösségben jelen volt (vö. Jak 5,14-16): a betegek kenetével, melyet a papok imádsága kísér, az egész egyház a szenvedő és megdicsőült Úrra bízva a betegeket, hogy enyhítse fájdalmukat és üdvözítse őket, sőt buzdítja őket, hogy lelkileg egyesüljenek Krisztus szenvedésével és halálával, hogy ezáltal Isten népének javát szolgálják.

Ez a szentség arra indít, hogy az Olajfák hegyének kettős misztériumát szemléljük, ahol Jézus drámai módon szembesült az Atya által mutatott úttal, a szenvedésnek, a tökéletes

szeretetnek az útjával, és elfogadta azt. A próbatételnek abban az órájában Ő közvetítő, „magában hordozza, magára veszi a világ fájalmát és szenvedését, Istenhez szóló kiáltássá formálva azt, Isten szeme elé és az Ő kezébe helyezi, azaz valóságosan a Megváltás művébe” (Lectio divina, Találkozó a római klérussal, 2010. február 18.). De „az Olajfák hegye az a hely is, ahonnan Ő felment az Atyához, tehát a Megváltás helye. Az Olajfák hegyének kettős misztériuma mindig „aktív” az egyház szentségi olajában..., Isten szeretetének jelében, amely megérint minket” (Homília, Olajszentelési szentmise, 2010. április 1.). A betegek kenetében az olaj szentségi anyagát kapjuk meg, úgymond „Isten orvosságát..., amely most biztossá tesz minket az ő jóságában, megerősít és megvigasztal, ugyanakkor a betegségen túl a végleges gyógyulás, a feltámadás felé irányítja figyelmünket (vö. Jak 5,14)” (uo.).

Ez a szentség ma nagyobb figyelmet érdemel, mind a teológia terén, mind pedig a betegek felé irányuló lelkipásztori tevékenységben. Figyelembe véve a liturgikus imádság szövegeit, amelyeket a betegséghez kötődő különböző élethelyzetekben és nem csak a földi élet végén alkalmazunk (vö. A Katolikus Egyház Katekizmusa, 1514.), a betegek kenetét nem tarthatjuk „kisebb szentségnek”, mint a többi. A lelkipásztori törődés és figyelem a betegek iránt, míg egyrészt Isten gyöngédségének jele a szenvedő ember iránt, másrészt lelki hasznot hoz a papok és az egész keresztény közösség számára is, annak tudatában, hogy amit a legkisebbnek teszünk, azt magának Jézusnak tesszük (vö. Mt 25,40).

4. A „gyógyulás szentségeivel” kapcsolatban Szent Ágoston megállapítja: „*Isten meggyógyítja minden betegségedet. Ne félj tehát: minden betegségedből meggyógyít... Neked csak hagynod kell, hogy Ő gyógyíthasson téged és nem szabad visszautasítanod kezét*” (Zsoltárok magyarázata, 102. zsoltár, 5: PL 36, 1319-1320). Isten kegyelmének értékes eszközei ezek, amelyek segítik a beteget, hogy egyre inkább azonosuljon Krisztus halálának és feltámadásának misztériumával. E két szentséggel együtt szeretném hangsúlyozni az Eucharisztia fontosságát. Ha betegség idején magunkhoz vesszük, egyedülálló módon segít, hogy végbemenjen bennünk ez az átalakulás. Aki Jézus testéből és véréből táplálkozik, azt egyesíti azzal a felajánlással, amelyben önmagát adta oda az Atyának mindannyiunk üdvösségéért. Az egyház egész közössége, különösképpen a plébániaközösségek figyeljenek arra, hogy biztosítsák a rendszeres szentáldozás lehetőségét azoknak, akik egészségi állapotuk vagy életkoruk miatt nem juthatnak el a liturgiákra. Ily módon ezek a testvérek megkapják a lehetőséget, hogy megerősítsék kapcsolatukat a megfeszített és feltámadt Krisztussal azáltal, hogy iránta való szeretetből felajánlott életükkel részt vesznek az egyház küldetésében. Ebből a szempontból fontos, hogy a papok, amikor a kórházakban, gondozó intézetekben vagy a betegek otthonaiban végzik érzékeny lelkületet igénylő tevékenységüket, a „betegek szolgálóinak” érezzék magukat, akik „jelei és eszközei Krisztus együttérző szeretetének, amelynek minden szenvedő emberhez el kell jutnia” (vö. Pápai üzenet a betegek XVIII. világnapjára, 2009. november 22.)

Krisztus húsvéti misztériumához való hasonulás – amely a lelki áldozáson keresztül is megvalósul – egészen rendkívüli jelentőséget nyer, amikor az Eucharisziát szent útravalóként szolgáltatják ki és veszik magukhoz. Az életnek abban a pillanatában még erősebben visszhangzanak az Úr szavai: „aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, s feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Az Eucharisztia ugyanis, különösen szent útravalóként – Antióchiai Szent Ignác meghatározása szerint – „a halhatatlanság

gyógyszere, a halál ellenszere” (Efezusiaknak írt levél, 20: PG 5, 661). Az átmenet szentsége a halálból az életbe, ebből a világból az Atyához, aki mindannyiunkat vár a mennyei Jeruzsálemben.

5. A betegek XX. világnapjára szóló üzenet témája, „*Állj fel és menj! A hited meggyógyított*”, előretekint a Hit évére is, amely 2012. október 11-én veszi kezdetét, megfelelő és értékes alkalomként arra, hogy újra felfedezzük a hit erejét és szépségét, elmélyítsük tartalmát és tanúságot tegyünk róla mindennapi életünkben (vö. Porta fidei apostoli levél, 2011. október 11.). Bátorítani szeretném a betegeket és szenvedőket, hogy mindig biztos támaszt találjanak a hitben, amelyet Isten ígéjének hallgatása, a személyes imádság és a szentségek táplálnak. A lelkipásztorokat pedig arra hívom, hogy legyenek egyre készségesebbek a szentségek betegeknek való kiszolgáltatására. A rájuk bízott nyáj vezetőiként, a Jó Pásztor példájára, a papok legyenek örömmel teltek, szolgálatkészek a gyengék, az egyszerűek, a bűnösök iránt, és a remény megnyugtató szavaival Isten végtelen irgalmát tanúsítsák számukra (vö. Szt. Ágoston, 95. levél, 1 PL 33, 351-352.).

Ismét kifejezem személyes köszönetemet és az egyház köszönetét az egészségügyben dolgozóknak és azoknak a családoknak, akik rokonaikban az Úr Jézus szenvedő arcát látják, hiszen szakmai hozzáértésben vagy csendes szolgálatban, gyakran Krisztus nevét nem is említve, konkrétan Óróla tanúskodnak (vö. Homília, Olajszentelési szentmise, 2011. április 21.).

Máriára, az Irgalom Anyjára és Betegek Gyógyítójára emeljük bizalommal tekintetünket és őt szólítjuk imádságunkkal. Az ő anyai együttérző szenvedése, amelyet a keresztben haldokló Fia mellett élt át, kísérje és tartsa meg a hitet minden beteg és szenvedő emberben a testi és lelki sebekből való gyógyulás útján.

Mindenkit biztosítok arról, hogy megemlékezem róluk imáimban, és mindenkire rendkívüli apostoli áldásomat adom.

Vatikán, 2011. november 20., Krisztus Király főünnepé

XVI. Benedek pápa